

Ben ik mijn lijf ?

Petra Bolhuis &
Theo Meereboer
www.maieutiek.nl

6

De indringer

- Fenomenologie of differentiedenken?
- Nancy; de vreemdheid van de indringer in je lichaam, die toch ook eigenheid is.
- Slatman gebruikt het Leib-Körper onderscheid om Nancy te verduidelijken.

Maieutiek-2017-6

Psychologisch en ruimtelijk innerlijk

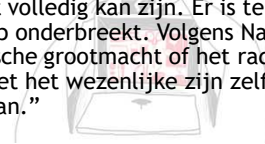
- Beter leren kennen van jezelf als een zoeken van de ultieme waarheid over jezelf,
- De moderne Westerse wereld lost dit niet op met inkeer, maar met echoapparatuur.
- Je ziet het zelf dat is de waarheid (blz. 141)
- Ook het psychologisch innerlijk wordt nu zichtbaar gemaakt in de FMRI. (itt Blz. 145)

Maieutiek-2017-6

Nancy (1940)

- Franse differentiedenker
- Wiki "Nancy schreef verschillende boeken over een veelheid aan thema's: gemeenschap, globalisering, kunst, vrijheid, politiek, ... De onderliggende gedachte die Nancy's werken bundelt, is de opvatting dat ons begrip van het zijn nooit volledig kan zijn. Er is telkens iets wat dat begrip onderbreekt. Volgens Nancy is dit geen metafysische grootmacht of het radicaal Andere, maar is het het wezenlijke zijn zelf: het feit dat we bestaan."

Maieutiek-2017-6

Zelf, innerlijk en ervaringen

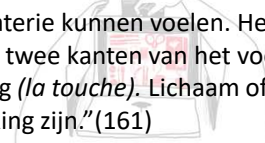
- Nancy's visie op subjectiviteit impliceert een breuk met de overheersende gedachte dat het waarlijke zelf in het 'innerlijk' te vinden zou zijn. Dit idee is gebaseerd op het denken van Augustinus en Descartes. (146)

Maieutiek-2017-6

Vreemdheid en eigenheid

- Eigen lijf en de vreemdheid daarvan;
 - "Ik ben de ziekte en de geneeskunst, ik ben de kanker cel en het donor-orgaan." schrijft Nancy in *De indringer*.
- "Wij verschillen van onszelf omdat we onze eigen materie kunnen voelen. Het samengaan van deze twee kanten van het voelen is de aanraking (*la touche*). Lichaam of subject zijn, is aanraking zijn." (161)

Maieutiek-2017-6

Maar lijf is toch materie dus substantie ?

- Nancy bekritiseert juist dit idee van materie.
- Materie, de drager van alle ervaring en betekenis, is volgens hem geen substantie, omdat substantie iets is wat op zichzelf bestaat en in zichzelf afgesloten is: 'Materie is primair niet een immanente dikte die absoluut in zichzelf gesloten is, maar zij is daarentegen allereerst *het verschil* waardoor iets of een ding mogelijk is' (...) Materie is verschil of *differentie*. Deze vorm van materialisme kan aangeduid worden als 'differentieel materialisme' (157)

Maieutiek-2017-6

Leib-Körper

- Leib als bezield lichaam,
- Körper als het materiele ding lichaam,
- Corpus van Nancy is een Leibkörper, dwz het is én eenheid, én verschil.
- Interioriteit is niet het samenvallen met jezelf, want dat is immanent en inert, maar juist het ervaren van een verschil.

Maieutiek-2017-6

Het verschil

- Dit verschil is gegeven met onze zintuiglijkheid. Wij zijn materiële lichamen die net als alle andere materie geraakt kunnen worden, maar daarnaast kunnen wij ook voelen dat we geraakt worden: wij ervaren onze eigen raakbaarheid. (...)
- Wij verschillen van onszelf omdat we onze eigen materie kunnen voelen. Wij zijn materie en wij voelen materie. Het verschil van het lichaam is gegeven met het voelen – *le sentir*. Het lichaam dat zijn eigen materie voelt, is de *sentant* die tegelijkertijd voelt (*sent*) en wordt gevoeld (*senti*) Het samengaan van deze twee kanten van het voelen is de aanraking (*la touche*). Lichaam of subject zijn, is aanraking zijn.

Maieutiek-2017-6